

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Міжнародні стандарти ведення бізнесу
(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії

зі спеціальності 056 – МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ
(шифр і назва спеціальності)

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ
(повне найменування вищого навчального закладу, кафедри)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: ПРЕОБРАЖЕНСЬКА Олена Сергіївна, доцент,
канд. екон. наук

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою
“25” квітня 2016 року, протокол №9

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни “Міжнародні стандарти ведення бізнесу” складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності “056 – Міжнародні економічні відносини”.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні положення, принципи, методи та засоби міжнародної стандартизації ведення бізнесу.

Міждисциплінарні зв’язки: теорія управління, теорія прийняття рішень, теорія стратегії, основи стандартизації та сертифікації процесів, товарів та послуг.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Актуальні питання дотримання міжнародних стандартів ведення бізнесу
2. Інституціональні рамки розвитку бізнес-середовища

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “ Міжнародні стандарти ведення бізнесу ” є розвиток в аспірантів дослідницьких навиків високого рівня в предметній області, що направлені на отримання нових наукових знань, підготовки до захисту дисертації

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “ Міжнародні стандарти ведення бізнесу ” набуття знань, вмінь та навичок з: методології, норм, принципів та стандартів ведення бізнесу (ISO, фінансової звітності, ІНКОТЕРМС); формування культури ведення бізнесу на основі методів комплаєнс-аналізу та міжнародних стандартів регулювання корпоративних конфліктів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми здобувачі освітньо-наукового ступеня "доктор філософії" набувають таких компетентностей:

- знати інституційні обмеження ведення міжнародного бізнесу;
- вміти аналізувати інституційне середовище ведення міжнародного бізнесу;
- розуміти проблеми уніфікації міжнародних та національних стандартів ведення бізнесу;
- знати напрями стандартизації та види стандартів в міжнародному бізнесі;
- вміти оцінювати та застосовувати міжнародні стандарти для розробки рекомендацій щодо підвищення ефективності ведення бізнесу.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1. Актуальні питання дотримання міжнародних стандартів ведення бізнесу

Тема 1. Міжнародні стандарти ведення бізнесу як інструмент забезпечення стійкого розвитку підприємства

- 1.1. Обґрунтування необхідності дотримання міжнародних стандартів ведення бізнесу
- 1.2. Методологія, норми, принципи ведення бізнесу
- 1.3. Класифікація та аналіз міжнародних стандартів та рейтингів ведення бізнесу
- 1.4. Проблеми уніфікації та гармонізації міжнародних та національних стандартів

Тема 2. Особливості міжнародних систем стандартизації ISO та фінансової звітності

2.2. Стандарти та основні вимоги системи ISO

2.3. Застосування міжнародних стандартів фінансової звітності: МСФО, ГААП для забезпечення фінансової та управлінської прозорості

2.4. Погодження національних та міжнародних стандартів фінансової звітності

Тема 3. Застосування стандартів ІНКОТЕРМС

3.1. Інкотермс : офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати

3.2. Розподіл ризиків і витрат відповідно до ІНКОТЕРМС

3.3. Особливості складання контрактів купівлі продажу для захисту прав та інтересів ключових стейкхолдерів

3.4. Документальний супровід операцій у відповідності до ІНКОТЕРМС

Модуль 2. Інституціональні рамки розвитку бізнес-середовища

Тема 4. Формування культури ведення бізнесу

4.1. Функціонал комплаенсу для захисту інтересів ключових стейкхолдерів

4.2. Відповідність законам, правилам і стандартам у сфері комплаенсу

4.3. Розробка структури комплаенс-програми відповідно до міжнародних практик

Тема 5. Міжнародна нормативна система протидії протиправним корпоративним захопленням

5.1. Види корпоративних захоплень: злиття, поглинання, грінмейл

5.2. Аналіз міжнародних практик регулювання корпоративних захоплень

5.3. Міжнародні стандарти регулювання корпоративних конфліктів для попередження протиправних захоплень

Тема 6. Практики оцінки та стандарти у сфері інтелектуальної власності

6.1. Поняття інтелектуальної власності

6.2. Об'єкти та різновиди прав інтелектуальної власності

6.3. Методологія оцінки інтелектуальної власності

6.4. Стандарти Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ)

Тема 7. Системи міжнародної екологічної стандартизації

7.1. Ключові елементи системи міжнародної екологічної стандартизації

7.2. Ринкові механізми екологічного менеджменту

7.3. Типологія міжнародних стандартів екологічного менеджменту

7.4. Корпоративна екологічна відповідальність міжнародних компаній

3. Рекомендована література

Основна

1. Преображенська, О.В. Денисюк, Н.О. Москаленко	Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни "Міжнародні стандарти забезпечення безпеки підприємств" [Електронний ресурс]	НЕУ ім. С. Кузнеця, 2015.
2. Міжнародна фінансова корпорація, Група Світового банку	Бізнес-середовище в Україні. Проект "Розвиток підприємництва в Україні" [Текст]	Washington : [б. вид.], 2007.
3. Н.М. Лисиця Я.О. Полякова, Л.В. Базалієва, Л.І. Піддубна	Міжнародний бізнес: теорія і практика [Текст] : монографія.	Х. : ХНЕУ, 2008
4. Л.С. Кириченко	Стандартизація і сертифікація товарів та послуг [Текст] : підручник. –	Х. : Ранок, 2008
5. Пер. з англ. / редкол. Н.І. Гаєвська, І.І. Пилипенко, О.Ю. Редько	Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики Handbook of international auditing, assurance, and ethics pronouncements : видання 2006 року : Текст	. : Аудиторська палата України, 2006.

Додаткова

6. Вітлінський В.В., Великоіваненко Г.І. Ризикологія в економіці та підприємстві: Монографія. – К.: КНЕУ, 2004. – 480 с.

7. Єрмошенко М.М., Горячева К.С. Фінансова складова економічної безпеки: держава і підприємство: Наук. монографія. – К.: Національна академія управління, 2010. – 248 с.

8. Жаліло Я.А. До формування категоріального апарату науки про економічну безпеку // Стратегічна панорама.– 2004.– №3. – С. 97–104.

9. Жаліло Я.А. Економічна стратегія держави: теорія, методологія, практика: Монографія. – К.: НІСД, 2003. – 368 с.

10. Ansoff, I. (1957). Strategies for Diversification. Harvard Business Review, 35(5): 113–124.

11. Collins, H. (1993). The structure of knowledge, social research. *Social research*, 60: 95–116.

12. Nalla, M and M. Morash (2002) “Assessing the Scope of Corporate Security: Common Practices and Relationships with Other Business Functions”, *Security Journal*, 12, pp. 7-19.

13. Derous, E. (2000). *De C-story: verhelderende verhalen... actuele stromingen en rode draden binnen de competentieliteratuur /*

14. Petersen, K.L. (2012) *Corporate Risk and National Security Redefined*. Routledge, Taylor & Francis Group. London and New York.

Ресурси мережі інтернет

15. Anthony McGee (2006), *Corporate Security’s Professional Project: an Examination of the Modern condition of Corporate Security Management, and the Potential for Further Professionalisation of the Occupation* [https](https://dspace.lib.cranfield.ac.uk/bitstream/1826/4658/1/McGee.pdf) [Електронний ресурс].
Режим доступу:

[://dspace.lib.cranfield.ac.uk/bitstream/1826/4658/1/McGee.pdf](https://dspace.lib.cranfield.ac.uk/bitstream/1826/4658/1/McGee.pdf)

16. Міжнародні стандарти: Стандарти FATF [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://000.sdfm.gov.ua/articles.php?cat_id=180 $\langle$ =uk.

17. Міжнародні стандарти з протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму і розповсюдженню зброї масового знищення [Електронний ресурс].
Режим доступу:

http://000.sdfm.gov.ua/articles.php?cat_id=180&art_id=9871 $\langle$ =uk. 3.

18. Рекомендацій FATF [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://000.sdfm.gov.ua/articles.php?cat_id=180&art_id=951 $\langle$ =uk.

19. International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation the FATF Recommendations (The FATF Recommendations) [Electronic source]. Access: <http://000.fatf-gafi.org/topics/fatfrecommendations/documents/fatfrecommendations2012.html>

20. Organisation for Economic Co-Operation And Development Anti-Corruption Network for Eastern Europe And Central Asia (2015) *Anti-Corruption Reforms in Ukraine Round 3 Monitoring of the Istanbul Anti-Corruption Action Plan*, [Electronic source].
Access:

<http://www.oecd.org/corruption/anti-bribery/Ukraine-Round-3-Monitoring-Report-ENG.pdf>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання базуються на активному навчанні, на індивідуальному дослідницькому проекті, який контролюється та виноситься на захист.

5. Засоби діагностики успішності навчання тісне наукове співробітництво за темою наукового дослідження. Вивчення методології формування та реалізації інформаційно-аналітичного забезпечення на основі різноманітних інтерактивних курсів. Лекційні курси, семінари, консультації, самопідготовка у бібліотеці та на основі Інтернет-ресурсів, проектна робота та індивідуальні консультації.